T072 BL 2 (123) Việc Cử Tội-Việc Trị Phạt-Đuổi Đi-Dị Trú--Nêu Dẫn Về Phẩm Tạp Tụng Và Oai Nghi

Tạng Luật (Linh Sơn Pháp Bảo)

VIEÄC CÖÛ TOÄI (NEÂU TOÄI)

Khi Phaät an truù taïi thaønh Xaù-veä, noùi roäng nhö treân. Baáy giôø, caùc Tyø-kheo ôû Chieâm Ba tranh chaáp, caõi vaõ nhau, soáng khoâng hoøa hôïp. Moät Tyø-kheo neâu toäi moät Tyø-kheo, hai Tyø-kheo neâu toäi hai Tyø-kheo, nhieàu Tyø-kheo neâu toäi nhieàu Tyø-kheo, noùi nhö sau: - Toâi neâu toäi Tröôûng laõo, toâi neâu toäi Tröôûng laõo. Baáy giôø, Toân giaû Öu-ba-ly beøn ñem söï vieäc aáy ñeán baïch leân Theá Toân: - Baïch Theá Toân! Caùc Tyø-kheo ôû Chieâm Ba khôûi leân vieäc phi phaùp. Moät Tyø-kheo neâu toäi moät Tyø-kheo, cho ñeán nhieàu Tyø-kheo neâu toäi nhieàu Tyø-kheo. Baïch Theá Toân! Coù bao nhieâu vieäc thì Tyø-kheo ñöôïc neâu toäi ngöôøi khaùc? Phaät noùi vôùi Öu-ba-ly: - Khi coù ba vieäc, ba nhaân duyeân thì Tyø-kheo ñöôïc neâu toäi ngöôøi khaùc. Theá naøo laø ba vieäc? Ñoù laø: Giôùi khoâng thanh tònh, kieán khoâng thanh tònh, maïng khoâng Thanh tònh. Theá naøo laø ba nhaân duyeân? Ñoù laø: Thaáy, nghe vaø nghi. Ñoù goïi laø ba. Laïi nöõa, khi baûn thaân Tyø-kheo thaønh töïu naêm phaùp thì ñöôïc neâu toäi ngöôøi khaùc. Theá naøo laø naêm phaùp? Ñoù laø: 1. Söï vieäc coù thaät khoâng hö doái. 2. Noùi ñuùng luùc, khoâng phaûi khoâng ñuùng luùc. 3. Vì lôïi ích, khoâng phaûi khoâng lôïi ích. 4. Noùi nhoû nheï, khoâng noùi thoâ loã. 5. Vì loøng töø, khoâng phaûi vì giaän döõ. Ñoù goïi laø naêm phaùp ñöôïc neâu toäi ngöôøi khaùc. Laïi nöõa, thaønh töïu naêm phaùp, ñöôïc neâu toäi ngöôøi khaùc. Theá naøo laø naêm? Ñoù laø: 1. Thaân nghieäp thanh tònh. 2. Khaåu nghieäp thanh tònh. 3. Maïng soáng chaân chaùnh. 4. Am töôøng luaän taïng. 5. Thoâng thaïo Luaät taïng. Naøy Öu-ba-ly, neáu thaân nghieäp khoâng thanh tònh maø neâu toäi ngöôøi khaùc, thì ngöôøi ñoù neân noùi: - Naøy Tröôûng laõo! Thaân nghieäp thaày khoâng thanh tònh, vì sao neâu toäi ngöôøi khaùc? Tröôùc heát neân laøm cho thaân nghieäp mình thanh tònh roài môùi neâu toäi ngöôøi khaùc. Theá neân, naøy Öu-ba-ly, muoán neâu toäi ngöôøi khaùc, tröôùc heát thaân

nghieäp mình phaûi thanh tònh, khaåu nghieäp phaûi thanh tònh, vaø maïng soáng phaûi chaân chaùnh. Neáu ngöôøi naøo ít nghe luaän ñieån maø cöû toäi ngöôøi khaùc thì ngöôøi ñoù neân noùi: - Naøy Tröôûng laõo! Vì sao thaày ít nghe luaän ñieån maø cöû toäi ngöôøi khaùc? Laønh thay Tröôûng laõo, tröôùc heát thaày haõy nghe nhieàu luaän ñieån roài môùi cöû toäi ngöôøi khaùc. Theá ñoù Öu-ba-ly, khi muoán neâu toäi ai, tröôùc heát mình phaûi nghe nhieàu luaän ñieån. Neáu ít nghe Luaät taïng maø muoán neâu toäi ngöôøi khaùc thì ngöôøi aáy neân noùi: - Naøy Tröôûng laõo! Vì sao thaày ít nghe Luaät taïng maø neáu toäi ngöôøi khaùc? Tröôûng laõo cuõng khoâng bieát do vieäc gì maø cheá giôùi naøy, taïi thaønh aáp xoùm laøng quoác gia naøo cheá giôùi naøy. Laønh thay Tröôûng laõo! Khi muoán neâu toäi ai, tröôùc heát thaày phaûi nghe nhieàu Luaät taïng roài môùi neâu toäi hoï. Theá neân, naøy Öu-ba-ly! Khi muoán neâu toäi ai, tröôùc heát phaûi nghe nhieàu Luaät taïng. Ñoù goïi laø baûn

thaân mình phaûi thaønh töïu naêm phaùp, môùi ñöôïc neâu toäi ngöôøi khaùc. Laïi nöõa, naøy Öu-ba-ly, coù naêm tröôøng hôïp neâu toäi ngöôøi phi phaùp. Theá naøo laø naêm? Ñoù laø: 1. Coù tröôøng hôïp maéng roài môùi neâu toäi. 2. Coù tröôøng hôïp neâu toäi roài môùi maéng. 3. Coù tröôøng hôïp vöøa neâu toäi, vöøa maéng. 4. Coù tröôøng hôïp maéng maø khoâng neâu toäi. 5. Coù tröôøng hôïp neâu toäi maø khoâng maéng. 1. Maéng roài môùi neâu toäi: Tröôùc tieân maéng xoái xaû roài môùi neâu ra moät toäi naøo ñoù trong naêm Thieân toäi. Ñoù goïi laø maéng roài môùi neâu toäi. 2. Neâu toäi roài môùi maéng: Tröôùc heát neâu ra moät toäi naøo ñoù trong naêm Thieân toäi, roài môùi maéng. Ñoù goïi laø neâu toäi roài môùi maéng. 3. Vöøa neâu toäi vöøa maéng: Maéng xoái xaû, roài noùi: “OÂng phaïm Ba- la-di”. Maéng xoái xaû, roài noùi: “OÂng phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa cho ñeán toäi Vieät-tyø-ni”. Ñoù goïi laø vöøa neâu toäi vöøa maéng. 4. Maéng maø khoâng neâu toäi: Maéng nhieác ñuû thöù maø khoâng neâu toäi. Ñoù goïi laø maéng maø khoâng neâu toäi. 5. Neâu toäi maø khoâng maéng: Neâu moät toäi naøo trong naêm Thieân toäi maø khoâng maéng moû? Ñoù goïi laø neâu toäi maø khoâng maéng. Trong ñaây, caùc tröôøng hôïp tröôùc maéng roài sau neâu toäi; neâu toäi roài môùi maéng; vöøa neâu toäi vöøa maéng thì Taêng khoâng neân hoûi, khoâng neân chaáp nhaän. Traùi laïi, tröôøng hôïp neâu toäi maø khoâng maéng thì Taêng neân kieåm tra. Khi muoán neâu toäi ai, tröôùc heát neân noùi:

- Naøy Tröôûng laõo! Toâi muoán neâu moät söï vieäc thaày coù chòu nghe khoâng? Bò caùo neân noùi: - Thaày muoán neâu toäi thì ñöôïc thoâi. Neáu khoâng hoûi bò caùo coù chòu nghe khoâng maø neâu toäi thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Naøy Öu-ba-ly, neáu bò caùo coù giôùi theå khoâng thanh tònh mình khoâng thaáy, khoâng roõ söï thaät, khoâng ñuùng luùc, khoâng vì söï lôïi ích, noùi thoâ loã khoâng nhoû nheï, giaän döõ, khoâng coù loøng töø maø neâu toäi ngöôøi ta, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Veà vaán ñeà nghe, nghi cuõng nhö theá. Laïi nöõa, neáu bò caùo coù kieán giaûi khoâng thanh tònh, mình khoâng thaáy, khoâng roõ söï thaät, khoâng ñuùng luùc, khoâng vì söï lôïi ích, noùi thoâ loã khoâng dòu daøng, giaän döõ, khoâng coù loøng töø maø neâu toäi ngöôøi ta thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Veà vaán ñeà nghe, nghi cuõng nhö theá. Laïi nöõa, neáu bò caùo coù maïng soáng khoâng thanh tònh, mình khoâng thaáy, khoâng roõ söï thaät, khoâng ñuùng luùc, khoâng vì lôïi ích, noùi thoâ loã khoâng dòu daøng, giaän döõ, khoâng coù loøng töø maø neâu toäi ngöôøi ta thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Veà vaán ñeà nghe, nghi cuõng nhö theá. Naøy Öu-ba-ly, neáu bò caùo coù giôùi theå khoâng thanh tònh mình thaáy ñuùng söï thaät, vì lôïi ích, noùi dòu daøng khoâng thoâ loã, coù taâm töø, khoâng giaän döõ, nhöng khoâng noùi vôùi bò caùo, bò caùo khoâng öng thuaän maø neâu toäi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Veà vieäc nghe, nghi cuõng nhö theá. Neáu bò caùo coù kieán giaûi khoâng thanh tònh maø khi mình thaáy ñuùng, vì lôïi ích, noùi dòu daøng khoâng thoâ loã, coù taâm töø, khoâng giaän döõ, nhöng khoâng noùi vôùi bò caùo, bò caùo khoâng öng thuaän, maø neâu toäi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Veà vaán ñeà nghe, nghi cuõng nhö theá. Neáu bò caùo coù maïng soáng khoâng thanh tònh, khi mình thaáy ñuùng, vì lôïi ích, noùi dòu daøng khoâng thoâ loã, coù taâm töø, khoâng giaän döõ, nhöng khoâng noùi vôùi bò caùo, bò

caùo khoâng öng thuaän maø neâu toäi, thì phaïm toäi Vieät-tyø-ni. Veà vaán ñeà nghe, nghi cuõng nhö theá. Laïi nöõa, ngöôøi naøo coù naêm tính xaáu sau ñaây thì khoâng ñöôïc neâu toäi ngöôøi khaùc ôû giöõa chuùng Taêng. Ñoù laø: Thieân vò; giaän döõ; sôï haõi; si meâ vaø vuï lôïi. Neáu coù naêm tính xaáu ñoù maø neâu toäi ngöôøi khaùc thì sau khi thaân hoaïi meänh chung, seõ ñoïa vaøo ñöôøng aùc, rôi xuoáng ñòa nguïc. Laïi nöõa, ngöôøi naøo thaønh töïu naêm phaùp sau ñaây thì ñöôïc neâu toäi ngöôøi khaùc. Ñoù laø: Khoâng Thieân vò; khoâng giaän döõ; khoâng sôï haõi; khoâng ngu si vaø khoâng vuï lôïi. Ngöôøi naøo thaønh töïu naêm phaùp ñoù maø neâu toäi ngöôøi khaùc thì sau khi thaân hoaïi meänh chung ñöôïc sinh vaøo ñöôøng Thieän, ñöôïc caùc baäc phaïm haïnh ca ngôïi. Ñoù goïi laø cöû (toäi).

VIEÄC TRÒ PHAÏT Theá naøo goïi laø Trò phaït? - Ngöôøi phaïm toäi Ba-la-di thì Taêng neân ñuoåi veà laøm ngöôøi theá tuïc, hoaëc laøm Sa-di. Ngöôøi phaïm toäi Taêng-giaø-baø-thi-sa, neáu che giaáu thì Taêng cho phaùp Ba-lôïi-baø-sa, Ma-na-ñoûa roài xuaát toäi, neáu khoâng che giaáu thì haønh Ma-na-ñoûa roài xuaát toäi. Ngöôøi phaïm toäi Ni-taùt-kyø-ba-daï- ñeà thì phaûi ñem vaät ñaõ caát ra xaû boû giöõa Taêng, roài ñeán tröôùc Tyø-kheo Tröôûng laõo traät vai aùo beân phaûi, quyø goái chaép tay, baïch nhö sau: - Thöa Tröôûng laõo! Toâi ñaõ caát y thöøa quaù möôøi ngaøy, nay ñem xaû boû giöõa chuùng Taêng vaø saùm hoái toäi Ba-daï-ñeà. Vò Tyø-kheo thuï saùm neân hoûi: - Thaày coù thaáy toäi naøy khoâng? - Daï thaáy. - Ñöøng taùi phaïm nheù. - Toâi xin cuùi ñaàu vaâng giöõ. Theá roài Taêng laøm yeát-ma, giao y ñoù cho moät ngöôøi giöõ, sau ñoù neân traû laïi (chuû cuõ). Coøn phaïm toäi Ba-daï-ñeà cho ñeán Vieät-tyø-ni thì cuõng saùm hoái nhö theá.

ÑUOÅI ÑI

Goàm baûy tröôøng hôïp:

1. Huûy hoaïi tònh haïnh cuûa Ni.
2. Soáng trong chuùng ñeå troäm phaùp.
3. Löøa ñaûo.
4. Phaïm nguõ nghòch.
5. Baát naêng nam.
6. Phaïm boán toäi Ba-la-di.
7. Sa-di coù aùc kieán.

Ñoù goïi laø baûy vieäc neân ñuoåi ñi.

DÒ TRUÏ (Phaù Phaùp Luaân Taêng) Khi Phaät an truù taïi thaønh Vöông xaù, ñaõ xaûy ra vuï Ñeà-baø-ñaït-ña phaù Taêng, nhö ôû tröôùc ñaõ noùi roõ. Theá roài, Ñeà-baø-ñaït-ña ñi ñeán thaønh Giaø-da. Sau ñoù, Phaät cuõng ñi tôùi thaønh Gia-da. Hoâm aáy nhaèm ngaøy Boá- taùt, Phaät baûo A-nan: - OÂng ñeán goïi Ñeà-baø-ñaït-ña veà, hoâm nay Taêng laøm yeát-ma Boá- taùt. A-nan beøn ñeán ñoù, noùi: - Thöa Tröôûng laõo! Hoâm nay Taêng laøm yeát-ma Boá-taùt, Ñöùc Theá

Toân cho goïi Tröôûng laõo. Ñeà-baø-ñaït-ña ñaùp: - Toâi khoâng ñeán. Töø nay veà sau toâi khoâng sinh hoaït chung trong Phaät Phaùp Taêng, khoâng Boá-taùt, Töï töù, yeát-ma chung. Töø nay veà sau, ñoái vôùi giôùi luaät ñieàu naøo muoán hoïc hay khoâng muoán hoïc ñeàu do yù toâi quyeát ñònh. A-nan nghe noùi theá, lieàn suy nghó: "Ñaây laø vieäc kyø quaùi, thoát ra lôøi noùi aùc naøy leõ naøo khoâng thöông toån ñeán Taêng?". Ñoaïn, A-nan trôû veà, ñem vieäc treân baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät noùi vôùi A-nan: - OÂng haõy trôû laïi choã Ñeà-baø-ñaït-ña moät laàn nöõa. Cho ñeán A-nan suy nghó: "Thaät laø kyø quaùi, thoát ra lôøi noùi aùc naøy chaúng leõ khoâng toån thöông ñeán Taêng sao?". Sau khi A-nan trôû veà, nhoùm saùu Tyø-kheo baøn nhau: "Chaéc chaén Sa-moân Cuø-ñaøm seõ sai söù ñeán laàn thöù ba. Taát caû chuùng ta phaûi giöõ chaùnh nieäm Boá-taùt tröôùc. Chuùng ta haõy ñeå laïi danh döï cho haäu theá bieát raèng khi Phaät coøn taïi theá maø Ñeà-baø-ñaït-ña vaø nhoùm saùu Tyø-kheo ñaõ cuøng nhau phaù Taêng", beøn thöïc hieän Boá-taùt. A-nan lieàn ñem söï vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Phaät baûo: - OÂng haõy trôû laïi laàn thöù ba, baûo Ñeà-baø-ñaït-ña ñeán, vì hoâm nay Taêng laøm yeát-ma Boá-taùt. A-nan lieàn ñeán ñoù, noùi: - Ñöùc Theá Toân goïi caùc vò. Hoâm nay Taêng laøm yeát-ma Boá-taùt. Hoï ñaùp: - Chuùng toâi khoâng ñi. Töø hoâm nay trôû ñi, chuùng toâi khoâng sinh hoaït chung trong Phaät Phaùp Taêng, khoâng Boá-taùt, töï töù vaø yeát-ma chung. Töø nay veà sau, ñoái vôùi giôùi luaät, ñieàu naøo muoán hoïc hay khoâng muoán hoïc ñeàu do yù toâi quyeát ñònh. Nhöng chuùng toâi ñaõ Boá-taùt xong roài. A-nan nghe theá, suy nghó: "Thöïc laø kyø laï, theá laø hoï ñaõ phaù hoaïi Taêng thaät roài", beøn trôû veà, ñem söï vieäc aáy baïch ñaày ñuû leân Theá Toân. Ñöùc Theá Toân nghe xong, beøn ñoïc keä: "Thanh tònh nhö traêng troøn, Thanh tònh ñöôïc Boá-taùt. Thaân khaåu nghieäp thanh tònh, Theá môùi neân Boá-taùt". Ñoaïn, Phaät noùi vôùi A-nan: - Nhöõng ngöôøi phi phaùp ñaõ Boá-taùt xong, vaäy nhöõng ngöôøi nhö phaùp neân Boá-taùt. Khi aáy, Ñeà-baø-ñaït-ña phaù Taêng, coøn nhoùm saùu Tyø-kheo laø beø nhoùm phaù Taêng. Ñoù goïi laø Dò truï.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.